

Jämtlands Läns
Landsting

**REDOGÖRELSE AV RESULTATET AV
GRANSKNINGEN ÅR 2012**

Ansvarig: Revisionsdirektör Majvor Enström

Innehåll

1	INLEDNING/BAKGRUND	4
2	RESULTAT	5
2.1	GRUNDERNA FÖR REVISORERNAS ANSVARSPRÖVNING	5
2.2	ÅRSREDOVISNINGEN	5
2.2.1	Förvaltningsberättelsen	5
2.2.2	Måluppfyllelse - verksamheten	6
2.2.3	Måluppfyllelse - Ekonomin	7
2.3	LANDSTINGSSTYRELSENS BEREDNING	11
2.4	RÄKENSKAPERNA.....	12
2.5	RESULTATET AV 2012 ÅRS FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR	12
2.5.1	Väsentliga iakttagelser som framkommit i resultatet av 2012 års fördjupade granskningsinsatser	12
3	BILAGOR	14

1 INLEDNING/BAKGRUND

Styrelse, nämnder och beredningar ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorernas ansvar är att pröva om:

- verksamheten sköts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt,
- räkenskaperna är rättvisande och
- den interna kontrollen som görs inom nämnderna och beredningarna är tillräcklig samt om verksamheten bedrivits i enlighet med fullmäktiges uppdrag.

Revisorernas uppdrag och arbetssätt regleras i kommunallagen, aktiebolagslagen och landstingets revisionsreglemente. Granskningen ska genomföras enligt god revisionsd i kommunal verksamhet det vill säga med en sådan urvalsmässig omfattning, inriktning och kvalitet att den ger ett tillräckligt underlag för revisorernas årliga ansvarsprövning och uttalande i revisionsberättelsen.

På sedvanligt sätt har revisorerna för år 2012 beslutat om en revisionsplan (Dnr REV/1/2012). Planen har upprättats efter en grundlig analys av de risker som kan utgöra hot och hinder vid verksamhetens fullgörande utifrån fullmäktiges mål samt de konsekvenser i form av ekonomisk skada, förtroendeskada mm som kan uppstå om riskerna inträffar.

Revisionen för år 2012 har likt tidigare år genomförts i form av; fördjupade granskningar, förstudier, hearing, verksamhetsbesök, granskning av protokoll och handlingar, granskning av delårs- och årsbokslut samt genom att i övrigt aktivt följa vad som händer i landstingsverksamheten och i omvärlden.

Revisorerna granskar även Bostadsbolaget, Stiftelsen Jamtli, Samordningsförbundet i Jämtland, Länstrafiken AB, Norrtåg AB och Norrlandstingens regionförbund genom sina utsedda lekmanarevisorer/revisorer. Även Gemensamma nämnden för upphandling och distribution av sjukvårdsprodukter samt Gemensamma nämnden närvård Frostviken ingår i revisionsuppdraget.

Revisionskontoret har på revisorernas uppdrag under året genomfört granskningar enligt revisionsplanen 2012. Därtill har även uppkommen revision genomförts bl. a med anledning av förändringar i förvaltningsorganisationen samt under året aktualiserade behov av revisionsinsatser.

2 RESULTAT

2.1 GRUNDERNA FÖR REVISORERNAS ANSVARSPRÖVNING

- Bristande måloppfyllelse, ohörsamhet till mål och riktlinjer fastlagda av fullmäktige eller i föreskrifter.
- Bristande styrning, ledning, uppföljning och kontroll.
- Förtroendeskada eller annan immateriell skada.
- Ekonomisk skada.
- Obehörigt beslutsfattande.
- Icke lagenlig verksamhet, brottslig gärning.
- Otillräcklig beredning av ärenden.
- Ej rättvisande redovisning

2.2 ÅRSREDOVISNINGEN

”Årsredovisningen skall redogöra för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut

1 § Förvaltningsberättelsen skall innehålla en översikt över utvecklingen av kommunens eller landstingets verksamhet.

Upplýsningar skall även lämnas om

1. sådana förhållanden som inte skall redovisas i balansräkningen eller resultaträkningen men som är viktiga för bedömningen av kommunens eller landstingets resultat eller ställning,
2. sådana händelser av väsentlig betydelse för kommunen eller landstinget som har inträffat under räkenskapsåret eller efter dess slut,
3. kommunens eller landstingets förväntade utveckling,
4. väsentliga personalförhållanden,
5. andra förhållanden som är av betydelse för styrningen och uppföljningen av den kommunala verksamheten.”¹

2.2.1 Förvaltningsberättelsen

Förvaltningsberättelsen har utvecklats på ett positivt sätt. Bland annat har avsnittet ”Ekonomi” utvecklats till att ge en tydligare bild av de ekonomiska förhållandena bl.a. avseende nettokostnadsutveckling, god ekonomisk hushållning och balanskravet. Redovisningen av ”Hälsovalet” har även förbättras och omfattar nu de uppgifter om ekonomin för de i egen regi drivna primärvården som revisorerna efterlyste i föregående års revisionsberättelse.

¹ Lag om kommunal redovisning

Kommentarer:

Förvaltningsberättelsen behöver dock utvecklas ytterligare i bl.a. följande avseenden:

- Redovisningen av "Landstingets engagemang i bolag och stiftelser" bör, i enlighet med lagens krav på innehåll i förvaltningsberättelser, förtydliga redovisningen med uppgifter om ekonomiska förpliktelser för landstinget och om affärs- och marknadsrisker.
- Investeringsredovisningen bör, som revisorerna även påtalade föregående år, kompletteras med avstämning mot investeringsplaner samt analyser och konsekvensbeskrivningar avseende de i årsredovisningen redovisade avvikelserna mot planerna.
- Det negativa balanskravsresultatet ska enligt lag om kommunal redovisning 4 kap. 4 § redovisas i förvaltningsberättelsen med uppgift om när och på vilket sätt landstinget avser att göra den enligt 8 kap. 5 a § kommunallagen föreskrivna regleringen av resultatet. Vidare sägs i lagen "Om fullmäktige har beslutat att en sådan reglering inte ska ske, ska upplysning lämnas om detta. Därvid ska skälen till beslutet anges.

Upplysning ska också lämnas om hur tidigare räkenskapsårs negativa balanskravsresultat har reglerats och om det balanskravsresultat som återstår att reglera".

- Vi rekommenderar att redovisningen av utfall per centrum m.fl. kompletteras med en uppgift om avvikelsernas procentuella omfattning. Redovisningen bör även kompletteras med motsvarande uppgifter för föregående år.

2.2.2 Måluppfyllelse - verksamheten

Målområdena i Landstingsplan 2012-2014 är "God folkhälsa", "God vård", "Regional utveckling", "Attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser" och "God ekonomi" med sammanlagt 34 målvärden, 35 inriktningsmål och 52 aktiviteter.

Resultatet för år 2012 visar följande:

<i>Målområde</i>	<i>Målvärde uppfyllt</i>	<i>Målvärde inte uppfyllt i olika grad</i>	<i>Uppgifter saknas</i>
God folkhälsa	1	3	2
God vård	2	13	0
Miljö	5	0	0
Medarbetare	1	2	1
Ekonomi	0	4	0
Totalt	9	22	3

Som framgår av tabellen saknas målområdet "Regional utveckling" vilket beror på överflyttning av dessa uppgifter till Regionförbundet Jämtland. "Attraktiva och hälsofrämjande arbetsplatser" har bytt namn till "Medarbetare".

Av landstingsstyrelsens årsredovisning framgår att verksamhetsmålen, målvärden och beslutade aktiviteter för 2012 i många fall endast delvis uppnått alternativt att det saknas mätresultat. Områdena med lägsta måluppfyllnaden, förutom "Ekonomi" som redovisas i särskilt avsnitt, är "God

folkhälsa” och ”God vård”, i sist nämnda avses främst målvärden som avser tillgängligheten. Endast ett av målvärdena i målområdet ”Medarbetare” har uppfyllts.

Målet för medarbetarna när det gäller sjukfrånvaron är att frånvaron ska uppgå till högst 4,5 procent av ordinarie avtalad arbetstid. 2012 uppgick denna frånvaro till 6,7 procent vilket är en försämring mot föregående år då utfallet var 6,2 procent. Inte heller har målen om att minska nyttjandet av inhyrd personal och att minska utförd tid uppnåtts.

Notering från protokoll och handlingar mm:

Av de månadsrapporter som redovisats i landstingsstyrelsen under år 2012 framgår att det inte enbart är de ekonomiska målen som har en bristande måluppfyllnad. Av den sammanställning som redovisas i bilaga A framgår att landstinget under stora delar av året haft svårigheter att nå uppställda mål för; vårdgarantin, kömiljarden, vårdrelaterade infektioner, vårdprevention, utförd tid och minska nyttjande av bemanningsföretag.

Måluppfyllelsen har inte förbättrats nämnvärt vilket framgår av resultatet i Årsredovisningen

Den under året bristande måluppfyllelsen när det gäller verksamhetsmål, har enligt vad vi kunnat notera i protokollen, inte resulterat i att styrelsen fattat tillräckliga beslut om särskilda åtgärder för att komma till rätta med nämnda brister.

Kommentar:

- Revisorerna efterlyste, i sin bedömning av delårsbokslutet per augusti, en ökad uppmärksamhet på verksamhetsmålen och målen för personalen. Avsaknaden av beslut och ställningstagande med anledning av månadsrapporter och delårsbokslut för år 2012 visar att frågan fortfarande är aktuell.

Beslut om åtgärder när det gäller bristande måluppfyllelse *för patientsäkerheten viktiga mål* och *god folkhälsa* saknas. Vi ser också en risk i den *ökande sjukfrånvaron* bland personalen samt att det från flera av verksamhetsområdena signaleras om en *ökad stress bland* medarbetarna.

2.2.3 Måluppfyllelse - Ekonomin

Landstinget ska enligt kommunallagen ha en god ekonomisk hushållning vilket innebär att verksamheten ska ha ett ekonomiska överskott som är tillräckligt för att t.ex. klara framtida investeringar, värdesäkring av anläggningstillgångar, pensionsåtaganden, utvecklingsbehov mm.

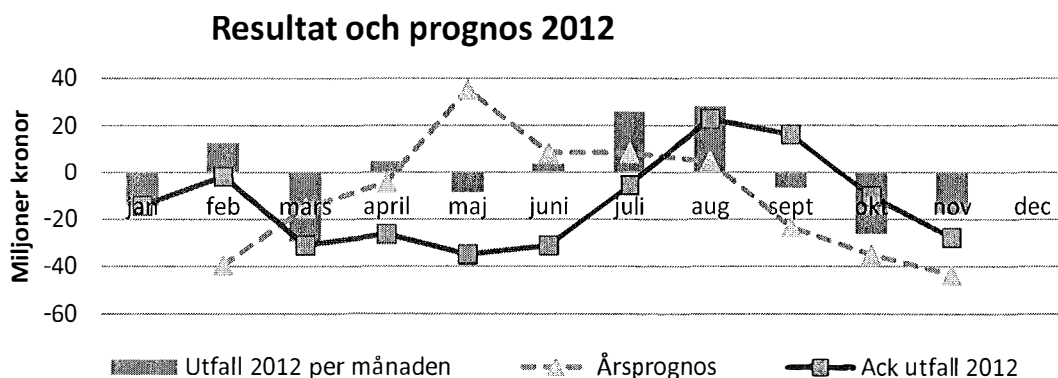
Minimikravet för ekonomin är att landstinget ska ha en budget i balans d.v.s. ha en kostnadsnivå som inte överstiger intäkterna. Om underskott uppstår ska fullmäktige besluta om plan för återställande inom 3 år.

Resultatkravet under år 2012

Beslut	Belopp	Notering
Lt-plan 2012-2014	0-resultat	Resultatkrav exkl. täckning av tidigare års underskott
Fullm. februari 2012	+2,5 mkr	Ökning p.g.a.: skatteintäkter 11,2 mkr ./. reaförlust 7,5 mkr (försäljningen av fastigheten i Ås till Krokoms kommun) ./.1,2 mkr (avser delen av korrigerat anslag till Regionförbundet som belastar JLL:s resultat)
Fullm. november 2012	- 13, 0 mkr	Minskning p.g.a.: Försämrad skatteprognos och Länstrafikens prognostiserad underskott.

Landstingsstyrelsens beredning om sänkt resultatkrav i november innebar att gapet till en ekonomi i balans ökade. Resultatsänkningen har beslutats utan att styrelsen i sin beredning presenterat förslag på anvisning om hur det negativa resultatet ska finansieras. Beredningen har heller inte presenterat något/-ra synnerligare skäl till den avvikelse från kommunallagens krav om att i budget ska intäkter överstiga kostnader.

Prognoser, utfall mm år 2012

Ovanstående bild visar de *ekonomiska förhållanden för landstinget under år 2012*. Som framgår har ekonomin under i stort sett hela året varit bekymmersam med ackumulerat negativt utfall under stora delar av året med undantag för juli och augusti, två månader med lägre kostnader p.g.a. neddragen verksamhet under semesterperioden. Negativt resultat har prognostiserats förutom för maj – augusti då återbetalningen från AFA och förbättrad skatteprognos - sammanlagt 68 mkr - lyfte resultatet över nollstrecket.

- *Landstingets vårdverksamheter* har, i likhet med en lång rad av tidigare år (bilaga B), även år 2012 redovisat underskott. 5 av 6 centrum i vårdverksamheten redovisar underskott - även de två centrum som under hösten fått ramjusteringar med 16,5 mkr respektive 26 mkr.

RevisionskontoretMajvor Enström Revisionsdirektör
Certifierad kommunal revisor

- *Årets resultat* slutade på minus 92,1 mkr (resultat enligt balanskravet = minus 81,5 mkr) och landstinget har därmed inte klarat av att återställa underskotten från åren 2008, 2009 och 2011, tillsammans med underskottet för år 2012 har landstinget att täcka totalt 139,6 mkr. Resultatförsämringen på ca 50 mkr under perioden november till december berodde på tillkommande kostnader. En analys av de olika posterna i nämnda resultatförsämring visade att poster på totalt ca 25 mkr varit svåra att förutse men att resterande belopp avser poster som med en bättre omvärldsbevakning borde ha kunnat planeras.
- Landstinget har under år 2012 haft en *nettokostnadsutveckling* på 2,4 procent mot budgeterad 1,1 procent, exkluderas AFA medlen uppgår ökningen till 3,9 procent. Den senare uppgiften speglar dock på ett bättre sätt den faktiska kostnadsutvecklingen eftersom AFA medlen var en engångsåterbetalning.
- Bokslutet för år 2012 visar även en försämrad *soliditet* bl. a. som följd av landstingets svaga resultat och ökad pensionsskuld. Soliditeten har under en tioårsperiod fallit från 50 procent till 32,4 procent.
- Underskottet i verksamheten medförde även att *återlånet*² ökade kraftigt under år 2012. En ökning som sedan år 2007 uppgår till 650 mkr varav ca hälften orsakats av bromsen³ och sänkningen av räntan för nuvärdesberäkning (RIPS). Eftersom pensionsåtaganden är avtalsreglerade påverkas inte dessa.
- *Målet för investeringar* är att dessa inte ska underskrida årets avskrivningar. Under år 2012 har investeringarna uppgått till 88,7 mkr medan avskrivningsutrymmet uppgick till 100,7 mkr. Trots lägre bruttoinvesteringar uppgick självfinansieringsgraden endast till 30 procent vilket förklaras av det stora negativa resultatet i verksamheten. Investeringarna har därmed försämrat likviditeten och medfört en ökning av återlånet.

Noteringar från protokoll och handlingar mm

- *Landstingsstyrelsens åtgärder* under året har främst bestått i att styrelsen efter delårsbokslutet i april uppdrog till landstingsdirektören att till delårsbokslutet i augusti ta fram handlingsplaner för att komma till rätta med ekonomin. Planerna framflyttades dock till september och har därmed inte kunna ge avsedd effekt samt att föreslagna åtgärder i planerna motsvarande 49 mkr inte accepterats av styrelsen, utan att alternativa åtgärder presenterades.
- *För år 2013 budgeteras ett noll resultat* och plan för att återställa tidigare års underskott, som för år 2013 uppgår till 36,7 mkr, saknas.
- *Landstinget finansierar* - tillsammans med länets kommuner - *länstrafikens verksamhet* medan bolaget ägs av regionförbundet. Finansiering sker med förlusttäckningsgaranti och utan att landstinget tillförsäkrats sig möjligheter att få yttra sig i frågor som medför ökade kostnader för landstinget. Detta har bl.a. fått till följd att 4,7 mkr, av de ovan nämnda ökade kostnader som oförväntat dök upp i december, avsåg underskott i länstrafiken. Ytterligare underskott 0,6 mkr ”dök” upp i landstinget efter att ”böckerna stängts” och bok-

² Låga eller negativa resultat i innebär att landstinget lånar från medarbetarnas pensioner för att finansiera investeringar eller verksamhet.

³ Reglerar pensionsutbetalning i det allmänna pensionssystemet. Påverkar landstinget genom den kompensation, för sänkningar i allmänna pensionssystemet, som landstinget är ålagd att betala i enlighet med tjänstepensionsavtalet.

slutet var utskrivet. Under år 2012 har landstinget haft ökade kostnader för bolaget på ca 10 mkr (avskrivning av fordran 3,3 mkr och underskottstäckning för år 2012 på 7 mkr). Även Norrtåg, som landstinget indirekt finansierar, är garanterad full kostnadstäckning och som vi tolkat regleringen är även denna utan förbehåll.

Kommentarer:

- Årsredovisningen för 2012 är upprättad i enlighet med lag om kommunal redovisning och i stort sett enligt god redovisningssed.
- Det ekonomiska läget är enligt vår bedömning ytterst allvarligt, ett förhållande som revisorerna även uppmärksammade i sin bedömning av delårsbokslutet per augusti då det konstaterade att landstingets ekonomiska situation, trots det då prognostiserade resultatet var mycket bekymmersam. Revisorerna uppmärksammade särskilt att handlingsplaner kommit för sent och att balanskravet främst ska ses som en miniminivå. Vidare konstaterades att de beslutade budgetförstärkningarna för två av centrumen visserligen förbättrar utfallet i landstingsverksamheten men löser inte landstingets ekonomiska problem.
- Prognosarbetet behöver utvecklas för att utgöra ett bättre underlag för den politiska behandlingen. Prognostiserade utfall har under året i flera fall varit missvisande vilket från tjänstemannaledningen bl.a. förklarats med en ”överoptimism om att de åtgärder som satts in/planeras ska leda till önskat resultat.
- Budgetering och –uppföljningen bör utvecklas för att komma till rätta med de sedan många år återkommande underskotten i vårdverksamheten. Det finns enligt vår bedömning uppenbara risker att detta kan urholka tilltron till budgeten som styrmedel och försvagat budgetmoralen.
- Landstingsstyrelsen har uppdrag att åstadkomma en god ekonomisk hushållning. Styrelsens åtgärder under år 2012 för att åstadkomma detta har enligt vår mening inte varit tillräckliga vilket också framgår av årets minusresultat.
- Landstingsstyrelsen har med utgångspunkt från kommunallagen kap. 8 §§ 5a, 5b även brustit i sin beredning av ärenden till fullmäktige när det gäller hanteringen av årets underskott samt underskott från tidigare år. Underskott ska enligt lagen:
 - regleras under de närmast följande tre åren. Fullmäktige ska anta en åtgärdsplan för hur regleringen ska ske. Beslut om reglering ska fattas senast i budgeten det tredje året efter det år då det negativa balanskravsresultatet uppkom.

Fullmäktige får besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl och dessa ska vara motiverade.

- Landstingets kostnadskontroll bör förbättras genom förbättrad omvärldsbevakning. För att undvika att landstinget som finansär för extern verksamhet inte ska drabbas av onödiga/överraskande kostnader bör finansieringslöftet kompletteras med villkor, exempelvis krav på godkännande vid beslut om åtgärder som påverkar finansieringen.

2.3 LANDSTINGSSTYRELSENS BEREDNING

Landstingsstyrelsen ska enligt Reglemente för Jämtlands läns landsting ”bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige såvida beredning inte gjorts av fullmäktigeberedning”.

Granskningen av landstingsstyrelsens protokoll och handlingar visar på brister i styrelsens beredning i följande avseenden:

- Kommunallagens krav har inte efterlevts när det gäller en budget i balans d.v.s. att intäkterna överstiger kostnaderna inklusive att täcka tidigare års underskott. Styrelsens beredning har heller inte innehållit någon åtgärdsplan för hur återställande av tidigare års underskott ska ske.
- I budgeten för 2012 ingår tillfälliga medel (kömiljarden och statliga bidrag för sjukskrivnings- o rehabiliteringsåtgärder) totalt 28 mkr. Dessa medel är prestationsrelaterade och för år 2012 liksom för föregående år klarade landstinget inte kravet för dessa statliga medel, utfallet för året uppgick till 10,1 mkr.
- Handlingsplaner som tagits fram under året har varit otillräckliga och kommit för sent för att hinna ge effekt under 2012.
- Ägandet av Länstrafiken AB har fr.o.m. 2012 överflyttats till Regionförbundet i Jämtlands. Landstingets finansieringen kvarstår, dock utan att villkor ställts om inflytande på beslut i Länstrafiken som påverkar finansieringen. Under 2012 har landstingets kostnader för Länstrafiken ökat med ca 10 mkr, kostnader som landstinget fått kännedom om i ett sent skede och till viss del inte heller informerats om innan stängningen inför bokslutet.
- Prognoserna under främst årets första halva har haft liten träffsäkerhet sett till det slutliga resultatet för året (. Orsaken kan enligt uppgift förklaras av ”överoptimism” och bristande omvärldsbevakning
- Landstinget överraskades i december av ytterligare kostnader på totalt ca 50 mkr varav hälften kunnat förutses med en mer utvecklad omvärldsbevakningen.

Kommentarer:

Granskningen visar att landstingsstyrelsens beredning behöver utvecklas i följande avseenden:

- ✓ Kommunallagens krav bör i större utsträckning beaktas.
- ✓ För en bättre kontroll och styrning av landstingets kostnader bör villkor om inflytande och rapportering ställas när kostnadstäckningsgarantier till externa parter ges.
- ✓ Prognoser bör utvecklas till en ökad träffsäkerhet och därmed bidra till att åtgärder/handlingsplaner sätts in i tid och med adekvata åtgärder.
- ✓ En aktiv omvärldsbevakningen behöver tillskapas för en bra framförhållning i planeringen och styrningen.

2.4 RÄKENSKAPERNA

Granskningen har skett utifrån följande kontrollmål:

- ✓ Redogör årsredovisningen för utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och de ekonomiska ställningen vid räkenskapsårets slut?
- ✓ Är räkenskaperna i allt väsentligt rättvisande?

Revisionen har utförts med utgångspunkt i lag om kommunal redovisning och Rådets för kommunal redovisning rekommendationer samt genomförts i enlighet med kommunallag och god revisionsd i kommunal verksamhet.

Granskningen har omfattat följande delar i årsredovisningen 2012 :

- ✓ Förvaltningsberättelsen, Resultaträkningen och Balansräkningen samt Kassaflödesanalysen (Specifikationer till BR har granskats samt att verifikationer granskats kontinuerligt under hela 2012)

Bedömning

Vi bedömer att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande och visar en rättvisande bild av verksamheten, verksamhetens finansiering och landstingets ekonomiska ställning.

2.5 RESULTATET AV 2012 ÅRS FÖRDJUPADE GRANSKNINGAR

De fördjupade granskningarna har genomförts med intervjuer med berörd personal och politiska ledningen samt med enkätundersökningar, i vissa fall även med personal hos externa samarbetsparter (länets kommuner).. Resultatet av de enskilda granskningarna har i samtliga fall dokumenterats i revisionsrapporter⁴ som, med skrivelse från revisorerna, överlämnats till landstingsstyrelsen för yttrande.

2.5.1 Väsentliga iakttagelser som framkommit i resultatet av 2012 års fördjupade granskningsinsatser

- God ekonomisk hushållning

Den fördjupade *granskning av God ekonomisk hushållning* (REV/10/2012) som genomförts i två delar; 1) "Budgetprocessen" och 2) "Styrning mot god ekonomisk hushållning" visar att organiseringen av budgetarbetet i stort sett är tillfredsställande. När det gäller landstingsstyrelsens styrning mot god ekonomisk hushållning konstaterar vi att denna har stora brister som främst består i obalans mellan uppdrag och tilldelade resurser. Landstinget uppvisar en ekonomisk situation som alltmer avviker från både balanskravet och en god ekonomisk hushållning. Landstingsplanen 2013 – 2015 saknar redovisning av plan för återställande av tidigare års underskott samt att även lagstadgad motivering för fullmäktiges beslutat, att inte täcka tidigare års underskott, saknas.

⁴ Finns att hämta/ta del av på revisorernas webbsida alternativt i diariet.

- **Intern kontroll**

Landstingsstyrelsens arbete med den *interna kontrollen* har för år 2012 bl.a. resulterat i att styrelsen antagit en Internkontrollplan samt att reglementet för landstingsstyrelsen fr. o. m år 2012 kompletterats med "landstingsstyrelsen ska se till att den interna kontrollen är tillräcklig".

Våra granskningar inom olika verksamheter, rutiner mm visar i många fall att landstingsstyrelsens styrning och kontroll varit otillräcklig. Dock inte främst i meningen att det saknas styrande dokument utan i det avseendet att dessa behöver förtydligas samt att kontrollen av efterlevnaden brister och att det därmed saknas underlag för nödvändiga åtgärder.

Vår fördjupade granskning "Landstingsstyrelsens interna kontroll"(REV/25/2012) visar att det saknas mål och att styrelsens arbete med internkontrollen behöver utvecklas i följande avseenden:

- organisation och ansvar avseende den interna kontrollen är inte definierade på ett tydligt sätt,
- gemensamma regler och riktlinjer för den interna kontrollen saknas,
- begrepp och arbetssätt runt den interna kontrollen har inte kommunicerats i hela organisationen,
- internkontrollplanen saknar rutinorienterade kontroller som fokuserar på rättvisande räkenskaper,
- det framgår inte av landstingsstyrelsens protokoll hur resultatet av uppföljningarna av internkontrollplanen tas till vara och inga åtgärder har vidtagits vid bristande måluppfyllelse.

- **Övriga fördjupade granskningar visar sammanfattningsvis följande:**

- Vi noterar att det pågår ett arbete med att förbättra *patientsäkerheten* bl.a. har patientsäkerhetsdialoger genomförts, kompetenscentrum för patientsäkerhet har inrättats samt att chefsläkarfunktionen har utökats.

Våra granskningar visar dock att patientsäkerhet i praktiken inte beaktas i tillräcklig utsträckning d.v.s. i planering, rutiner/stödsystem och uppföljning. Den bedömningen grundas främst på iakttagelser i granskning av: LEX-Maria ärenden (REV/3/2012), Remissrutinerna (REV/6/2012), Ädelavtalen (REV/27/2012), Jämställdheten i vården (REV/15/2012), Läkemedel i äldrevården (REV/23/2011) - ett förhållande som även konstaterats i de tidigare genomförda granskningarna (REV/5/2005 och REV/24/2007, Processer i vårdkedjan (REV/11/2012).

- I våra granskningar har framkommit att det finns brister i *IT-stöden* som medför

att registrering och uttag av uppgifter för uppföljning av verksamheten försvåras. Exempelvis har dessa synpunkter framförts vid granskning av: Primärvården i Hälsövalet (REV/21/2011), Processer i vårdkedjan (REV/11/2012), Jämställdheten i vården (REV/15/2012).

Ort och datum *Östersund 2 april 2013*

Majvor Enström

Namnteckning

Certifierad kommunal revisor

3 BILAGOR

1. Årsvisa resultat för Jämtlands läns landsting under perioden 2003 – 2012
2. Sammanställning över månadsrapporter under år 2012

MÅNADSRAPPORTER 2012

Bilaga A

Målnråde	Februari	Mars	Maj	Juni	September	Oktober	November
Prognos- ek förvaltn	-38,8	-14,9	18,6	3,6	-15,6	-26,1	-34,6
Prognos Tot JLL	-39,0	-15,0	35,3	8,4	-23,3	-35	-43,5

Vårdgarantin. Mål -100% för 0-7-90-90

Klarat 0:an överlag	?	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej
Primärvård 7:an	?	90%	83%	88%	88%	89%	87%
Spec. vård -besök	?	90%	88%	87%	75%	80%	93%
Spec. vård - behandling	?	85%	81%	77%	73%	91%	93%
80% inom 4 timmar Akutmottagningen	?	?	?	?	66%	63%	58%

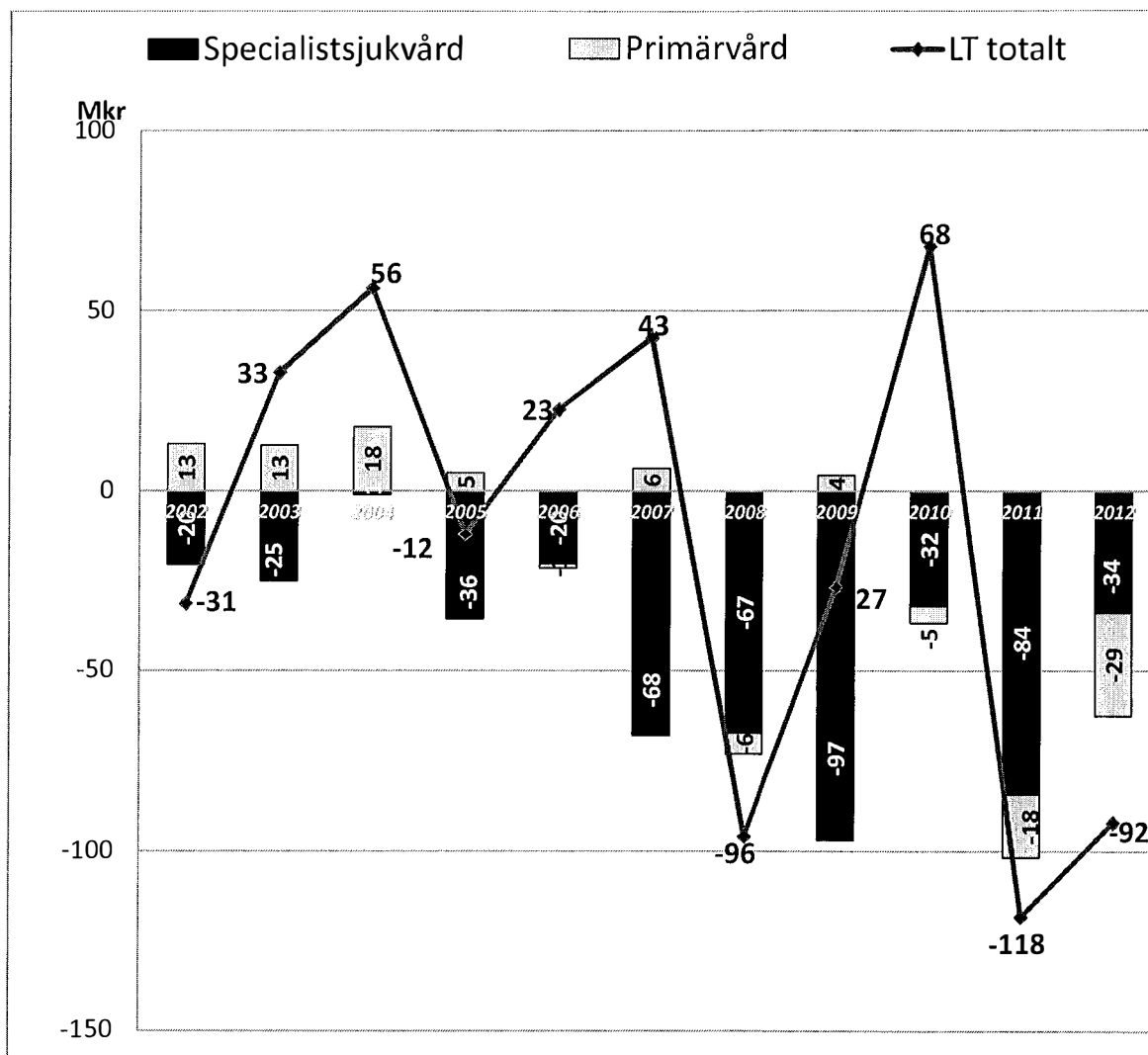
Kömiljarden

Mottagning	Ja	Ja	Ja	Nej	Nej	Nej	Ja
Behandling	Nej	Nej	Nej	Nej	Nej	Ja	Ja
Vårdrelaterade inf. Högst 5% av inneligg.	8,2%	8,1%	?	5,4%	6,2%	6,6%	?
Vårdprevention Öka andelen screenade jmf föreg. mån 2011	?	Oför- ändrad	?	?	Minskat	Minskat	Ökat
Utförd tid rullande 12 månader bakåt imf 2011 helår	Ökat	Ökat	Ökat	Ökat	Ökat	Ökat	Ökat
Bemanningsföretag Minskas jmf med resp månad 2011	Ökat	Ökat	Ökat	Ökat	Ökat	Minskat	Minskat
Nettokostn utveckl (1%) Jmf med 2011	?	?	?	?	5,3% högre	4,1% högre	4,8% högre

 = målet ej uppfyllt

 = målet uppfyllt

 = Uppgift om måluppfyllnad saknades i månadsrapporten

Revisorerna lämnade 2012 följande skrivelser och rapporter m. m.

- Granskning av Finsamförbunden REV/18/2011
- Granskning av primärvården inom hälsovalsmodellen REV/21/2011
- Granskning av läkemedel i äldrevården REV/23/2011
- Granskning av tjänsteresor inom Jämtlands läns landsting REV/25/2011
- Revisionsplan 2012 REV/1/2012
- Förstudie Lex Maria ärenden REV/3/2012
- Datakvalitet i datalagret REV/4/2012
- Granskning av landstinget år 2011 REV/5/2012
- Förstudie av Remissrutiner REV/6/2012
- Delårsrapport från revisorerna REV/8/2012
- Granskning av God ekonomisk hushållning
("Granskning av budgetprocessen" och
"Styrning mot god ekonomisk hushållning") REV/10/2012
- Granskning av processer i vårdkedjan REV/11/2012
- Förstudie MDOT- tillgänglighet REV/13/2012
- Förstudie: Schema- och avvikelshantering i lönesyste-
met REV/14/2012
- Granskning av jämställdhet i vården REV/15/2012
- Förstudie om patientinformation till icke svensktalande
och till funktionsnedsatta REV/17/2012
- Granskning av bolagen m.m. 2012 REV/19/2012
- Revisorernas bedömning av delårsbokslut REV/20/2012
- Arvode till ledamot i gemensamma nämnder REV/24/2012
- Granskning av den interna kontrollen REV/25/2012
- Granskning av externa vårdgivare REV/26/2012
- Granskning av Ädelavtalen REV/27/2012